

Kannanotto kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan osuuteen talousarvioehdotuksessa vuodelle 2018

Helsingin Lastentarhanopettajat ry toivoo, että ennen päätöksentekoa huomioisitte seuraavat näkökulmat päättäessänne talousarvioehdotuksesta vuodelle 2018.

Yhdistys on tyytyväinen, että Helsingissä arvostetaan varhaiskasvatusta. Talousarvioehdotuksessa on linjattu, että Helsinki säilyttää lapsen subjektiivisen oikeuden sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen ennallaan, ja että Helsingissä suunnitellaan toimenpiteitä kohti maksutonta varhaiskasvatusta. Kaupunkistrategiaan liittyvässä toimintaympäristöraportissa määritellään ne ammattiryhmät, joihin tarvitaan lisää työvoimaa. Lastentarhanopettajat ja erityislastentarhanopettajat ovat mainittuina, ja toivomme, että nyt tehtäisiin toimenpiteitä, joilla tätä työvoimapulaa saataisiin vähennettyä.

Asiakasmääristä ja talouden reunaehdoista

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärät kasvavat edelleen. Kasvu tulee todennäköisesti vielä hieman lisääntymään, kun käyttöön otetaan päivähoitomaksujen alennukset sekä kokeilu maksuttomasta varhaiskasvatuksesta 5-vuotiaiden ikäryhmässä. Viime vuosina väestönkasvuennuste ja lasten määrä on talousarviota tehtäessä laskettu alakanttiin. Esimerkiksi lokakuussa 2016 päiväkodeissa oli 854 lasta enemmän, kuin talousarvioon oli laskettu.

Varhaiskasvatuksen tiloista

Talousarvioesitykseen on kirjattu, että päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tilankäyttöä tehostetaan mm. järjestämällä opetusta koulujen/oppilaitosten ulkopuolella. Myös tuottavuutta pyritään parantamaan tilankäyttöä tehostamalla. Varhaiskasvatuksessa tilamitoituksen arviointi toteutettiin muutama vuosi sitten. Kaikkien päiväkotien tilat on tarkastettu ja todettu, ettei tilavaatimusta voi näissä tiloissa enempää kiristää. Tilamitoitus on tälläkin hetkellä todella tiukka, sillä tilatarkastelun yhteydessä ei ole käytetty kriteerinä asumisterveysasetusta, jossa määritellään desibelit, ilmamäärät ja tilojen lämpötila. Esimerkiksi ilmanvaihdon riittävyys tulee varmistaa aina enakkoon, jos henkilömäärä tiloissa lisääntyy.

Helsingissä ollaan siirtymässä entistä suurempiin yksikkökokoihin. Alueet on kaavoitettu siten, että pienten päiväkotien toiminta lopetetaan, ja tilalle rakennetaan suuria yksiköitä. Yhdistys ei sinänsä vastusta isojen yksiköiden kaavoitusta ja rakentamista, mutta ajatus varhaiskasvatuksesta lähipalveluna ei näin välttämättä toteudu. Isojen yksiköiden haasteena on myös esimiestyö, mitä ei ole kunnolla resursoitu.

Varhaiskasvatussyksiköiden johtaminen tulisi selvittää ja katsoa, kuinka johtajille jäisi enemmän aikaa pedagogisen työn johtamiselle. Apuna liian suurien kokonaisuuksien vähentämisen lisäksi olisivat mm. toimiva apulaisjohtajajärjestelmä ja toimistotyön resurssit. Nyt, kun varhaiskasvatus on samalla toimialalla muun kasvatuksen ja koulutuksen kanssa, on hienoa, että etsitään päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten synergiaetuja, ja että esimiesten yhteistyötä lisätään palvelukokonaisuuksien välillä

Varhaiskasvatuksen toteutuksesta

Varhaiskasvatuksen tuottavuus ei ole määrässä, vaan laadussa, millä vaikutetaan pitkälle lasten tulevaisuuteen. Varhaiskasvatussuunnitelman toteuttaminen vaatii huolellista ja kiireetöntä suunnittelua ja arviointia, jotta varhaiskasvatuksen tavoitteet voivat toteutua parhaalla mahdollisella tavalla. Yhdistys on esittänyt aikaisemmissa kannanotoissaan huolensa liian tiukan talousvaateen aiheuttamista toimenpiteistä, kuten henkilöstön siirtelystä. Henkilökunnan siirtely paikkaamaan muiden ryhmien poissaoloja tiukan tuottavuustavoitteen takia ei edesauta varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttamista, ja lapsille suunniteltua toimintaa joudutaan perumaan tai uudelleen järjestelemään. Yhdistys on huolissaan siitä, miten vaikutukset näkyvät varhaiskasvatuksen toteutuksessa ja henkilöstön jaksamisessa. Jotta henkilöstöä voidaan varhaiskasvatuslain puitteissa siirtää toiseen ryhmään, tulee tämän henkilön omasta ryhmästä olla poissa seitsemän yli kolmevuotiasta lasta. Tämä vaatimus tuskin toteutuu kovinkaan usein. Tulkinta ryhmästä on Helsingissä muutenkin ongelmallinen, sillä lapsiryhmät muodostuvat usein kahdesta kahden työntekijän ryhmästä, jotka toimivat samoissa tiloissa. Näissä kahden työntekijän ryhmässä ei kaikissa valitettavasti ole edes opettajaa.

Pätevien lastentarhanopettajien määrä ei valitettavasti ole kasvanut rekrytointitoimenpiteistä huolimatta. Yhdistys toivoo, että rekrytointia kehitetään edelleen ja mietitään kannustimia lastentarhanopettajien saamiseksi töihin Helsingin kaupungille. Yksi rekrytointivaltti on, että töihin tulevat lastentarhanopettajat saavat tehdä sitä työtä, mihin heidät on koulutettu, ilman jatkuvaa muutosta ja siirtelyä. Toinen tärkeä tekijä on työn arvostuksen huomioiminen palkkauksessa.

Edellisten vuosien tapaan **yhdistys esittää**, että **vakituksia alueellisia varahenkilöitä lisätään**. Lisäksi yhdistys ehdottaa, että **Helsinki maksaisi päteville lastentarhanopettajille nk. Helsinki-lisää**, jotta hyvä tavoite, jokaisessa ryhmässä lastentarhanopettaja, toteutuisi.

Varhaiskasvatusta pitää toteuttaa **sisältö ja tavoitteet edellä**, ei talouden ja tehokkuuden näkökulmasta. Tämän päivän pedagogista ajattelua ohjaa varhaiskasvatuslain määrittämät varhaiskasvatuksen tavoitteet ja paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Lasten näkökulmasta on tärkeää, että heillä on lapsen kokoinen ryhmä, jossa on pedagogista toimintaa, lasta kunnioittavat toimintatavat ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet.

Helsingissä 27.10.2017

Kirsi Sutton
Puheenjohtaja
+358 50 5704021
kirsi.m.sutton@gmail.com
hela@hela-ry.fi

Kaisa Viitanen
Varapuheenjohtaja
+358 45 6511008